

1. Stručné shrnutí vývoje zahraničního obchodu¹ v 1. až 3. čtvrtletí 2004

- Vliv vstupu České republiky do Evropské unie na příznivé výsledky zahraničního obchodu**

Zahraničně obchodní vztahy České republiky provázela v roce 2004 v porovnání s předchozím obdobím celá řada změn, které souvisely především se vstupem do Evropské unie. Členství v Evropské unii umožnilo České republice mj. začlenění do největší zóny volného obchodu na světě a tím zlepšení podmínek pro obchodování. Po odstranění celních bariér a posunu celní hranice se Česká republika stala součástí obrovského vnitřního trhu rozšířené Evropské unie s více než 452 mil. obyvatel. To se pozitivně projevilo v příznivých výsledcích zahraničního obchodu. Vývoj zahraničního obchodu v roce 2004 (v 1. až 3. čtvrtletí) v porovnání se stejným obdobím 2003 byl charakterizován:

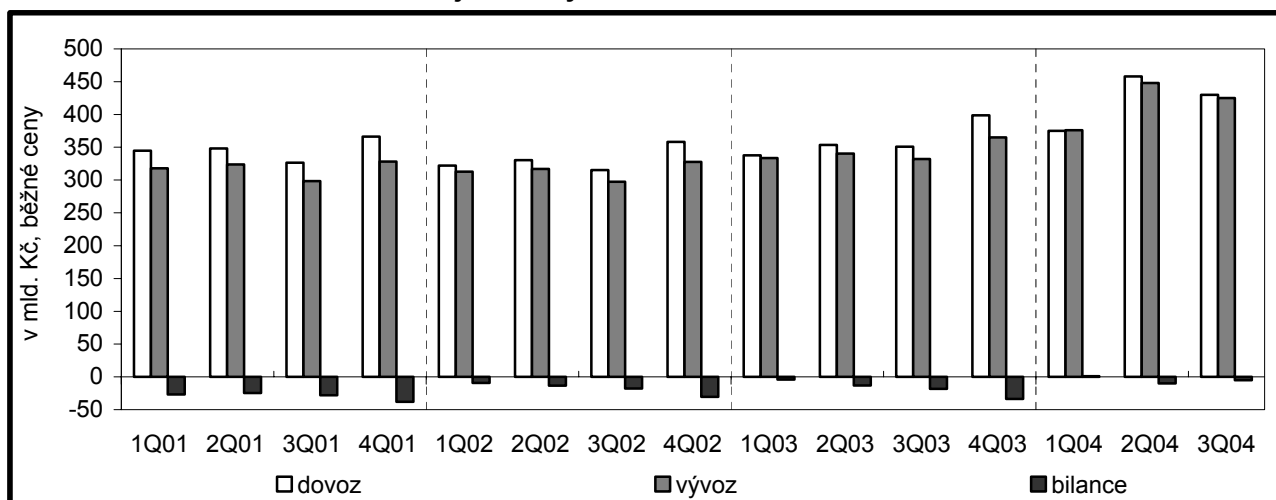
- Vysoká tempa růstu vývozu i dovozu. Rekordní hodnota obrátu zahraničního obchodu**

- vysokými tempy růstu vývozu i dovozu, která znamenala dosažení rekordní hodnoty obrátu zahraničního obchodu od vzniku České republiky. Obrát zahraničního obchodu se zvýšil o 22,7 %, tj. o 464,2 mld. Kč a činil 2 512,1 mld. Kč. Na celkovém růstu obrátu zahraničního obchodu se podílel vývoz 52,4 % a dovoz 47,6 %. Vyjma ledna 2004 byl růst vývozu i dovozu zaznamenán ve všech ostatních měsících 1. až 3. čtvrtletí 2004. Při vyjádření v EUR se meziročně vývoz zvýšil o 22,8 % a dovoz o 19,8 %, v USD meziročně vzrostl vývoz o 35,1 % a dovoz o 31,9 %;

- Meziroční snížení záporného salda zahraničního obchodu**

- předstihem tempa růstu vývozu před tempem růstu dovozu o 3 p.b. Vývoz sice stále zaostával za dovozem, rozdíl se však snižoval (krytí dovozu vývozem činilo 98,9 % proti 96,5 % v 1. až 3. čtvrtletí 2003). Záporné saldo zahraničního obchodu 14,1 mld. Kč bylo meziročně nižší o 22,0 mld. Kč. V jednotlivých čtvrtletích se však obchodní bilance vyvíjela diferencovaně, tj. v 1. čtvrtletí byla aktivní 0,5 mld. Kč, ve 2. čtvrtletí pasivní 9,6 mld. Kč a ve 3. čtvrtletí pasivní 5,0 mld. Kč;

Graf č. 1 Zahraniční obchod v jednotlivých čtvrtletích 2001 až 2004

- Změny v teritoriální struktuře zahraničního obchodu**

- změnami v teritoriální struktuře vývozu i dovozu, které byly významně poznamenány vstupem do Evropské unie. Pozice států EU se rozšířením členské základny² (ale i docílenými tempy růstu vývozu i dovozu) výrazně v zahraničním obchodu posílila především v neprospěch evropských tranzitivních ekonomik. Z celkové hodnoty vývozu v 1. až 3. čtvrtletí 2004 na státy EU25 připadlo 86,1 % a z celkové hodnoty dovozu 72,0 % a na evropské tranzitivní ekonomiky 2,2 % a 0,6 %;

- Pohyby ve zbožíové struktuře vývozu i dovozu**

- pohyby ve zbožíové struktuře vývozu i dovozu. Vývoz i dovoz vzrostl (při diferencovaných tempech) meziročně u všech tříd SITC. Dominující postavení ve vývozu i v dovozu a významný pozitivní vliv na celkovou obchodní bilanci přetrvávaly u strojů a dopravních prostředků. Pasivum se nadále koncentrovalo (a dále se prohloubilo) do chemikálií a příbuzných výrobků.

¹ Všechny údaje jsou (pokud není jinak uvedeno) v běžných cenách. Za rok 2003 jsou údaje definitivní podle uzávěrky k 27. srpnu 2004 a za 1. až 3. čtvrtletí 2004 jsou zpřesněné podle uzávěrky k 29. listopadu 2004.

² Rozšířením EU15 na EU25 došlo od 1. května 2004 k přesunu členských států mezi jednotlivými uskupeními. Údaje za stejné období roku 2003 (ale i předchozích let) jsou proto přepočteny na členskou základnu platnou po vstupu České republiky do Evropské unie, čímž je zachována jejich srovnatelnost.